

ITEMS

Design • Visual Communication

2

mei/juni 2002

€ 12,50

FAT: architectuur is een medium

De achterkant van de muziekvideo in Clip City

Een tas van Hester van Eeghen weerspiegelt de drager

Het einde van Kunst & Vormgeving

Young Designers + Industry: twee projecten uitgelicht

Portfolio Viviane Sassen

8 710966 362396

Principieel op glad ijs

'X2X. The unknown encounters the unknown.' Onder dat thema vertrok Young Designers+Industry vorig jaar met een nieuwe missie om jonge ontwerpers gedurende enkele maanden te koppelen aan ervaren bedrijven. In verschillende jaargangen is het evenement – gestart vanuit het Sandberg Instituut maar inmiddels ondergebracht in een onafhankelijke stichting – gegroeid en verrijkt.

Gemiddeld tien bedrijven formuleren een toekomstgerichte ontwerpopdracht en zoeken uit een 'pool' van jonge ontwerpers de meest geschikte kandidaten voor die opdracht.

Onderweg treffen de partijen elkaar en een paar keer komen alle deelnemers aan het evenement samen voor brainstormsessies, presentaties en discussie. De slotmanifestatie is traditioneel het moment van openbaring van de resultaten en tegelijk een jaarmarkt waar de deelnemers netwerken en vervolgafspraken maken.

De charme van YD+I blijft dat het zich principieel op glad ijs begeeft. Eenvoudige antwoorden passen niet op de complexe vragen die een innovatieve industrie stelt. Zeker niet wanneer ontwerpers en bedrijven wordt gevraagd problemen aan te pakken die voorbij de dagelijkse bedrijfsvoering gaan. YD+I wil beide partijen een aanleiding bieden om wat verder te kijken dan de neuzen lang zijn. Hen een handvat geven om concreet te experimenteren met een nieuwe wijze van samenwerking.

Items kijkt na de eindpresentatie van afgelopen februari terug op het proces bij twee van de opdrachtgevers in deze editie: ANWB/Staatsbosbeheer en Heineken. Kan YD+I ooit slagen? En moet dat eigenlijk wel?

Staatsbosbeheer / ANWB

Kees Dorst

In deze editie van Young Designers formuleerden een aantal bedrijven gezamenlijk enkele opdrachten. Dat geeft de ontwerpers de kans om in het spanningsveld te opereren op het snijvlak van deze organisaties. Dat is niet eenvoudig, maar het kan ook vrijheid geven, en zo'n spanningsveld zou heel vruchtbaar kunnen zijn.

Zo formuleerden Staatsbosbeheer en de ANWB samen een opdracht voor het ontwerpteam Jeremiah Tesolin, Laurens Kolks en Martijn-Frank Dirks. Deze opdracht ging over het conflict tussen mobiliteit en de stukjes natuur die wij hebben. Op mooie weekenden stappen we allemaal tegelijk in de auto om wat natuur op te snuiven. Dat leidt tot files, en er moeten grote parkeerplaatsen worden aangelegd bij natuurgebieden. Als het even tegenzit lopen die over en staat de natuur alsnog vol met glimmend blik. Kort samengevat: je wilt graag dat mensen naar de natuur kunnen komen, maar eenmaal daar gekomen wil je dat hun auto's verdwijnen.

De opdracht aan de Young Designers was om met creatieve oplossingen te komen voor de parkeerplaatsen, die in hedendaags Staatsbos-jargon 'groentransferia' blijken te heten. Letterlijk: 'the designers are asked to make new, affordable or self-supporting concepts for parking vehicles in or near our green reserves'. Op het eerste gezicht een niet zo heel veelbelovend uitgangspunt. Het eer-

ste beeld dat bij het woord 'groentransferia' opdoemt is dat van een groen geschilderde parkeergarage met een camouflagenet er over heen. Of iets onhandigs met pendelbusjes. Tesolin, Kolks en Dirks hebben snel ingezien dat dit niet de weg kan zijn. De opdracht is te paradoxaal om op zo'n productgerichte manier aan te pakken. Ze zijn aan de slag gegaan om de paradox zelf te doorgronden, en die met een veelheid aan ideeetjes uit de wereld te helpen.

Als je de kaart van Nederland neemt met een overzicht van al het bezit van Staatsbosbeheer, valt op dat er eigenlijk maar een paar grote natuurgebieden zijn. De activiteit en publiciteit van Staatsbosbeheer concentreert zich op die paar gebieden. We kennen ze allemaal, de foto's van langharige koeien ('wilde grazers') die in oneindig laagland op zeldzame planten staan te kauwen. Maar naast deze grote gebieden zijn er vele kleintjes; honderden lokale gebiedjes die ongeveer gelijkelijk over het land verdeeld blijken te zijn. Alleen weet nu niemand dat die gebiedjes er zijn. Ze zijn slecht bereikbaar, slecht aangegeven (het is vaak onduidelijk of je er wel of niet mag komen), en er zijn alleen maar wat zompige karrensporen die je snel weer terug naar de parkeerplaats leiden. Vaak weten de direct omwonenden niet eens wat voor bosje ze naast de deur hebben. Het is ook geen supernatuur, geen

bestemmingen om speciaal naartoe te gaan en een dag door te brengen. Maar het zijn wel plekken om even uit de stedelijke drukte te ontsnappen en een frisse neus te halen. En ze zijn overal vrijwel onder handbereik. Tesolin, Kolks en Dirks laten aan de hand van veel kleine ontwerpvoorstellen zien hoe je die gebieden tot leven kunt wekken.

Ze stellen een webrouteplanner voor die niet alleen de kortste of snelste weg van A naar B geeft, maar waarin je kunt kiezen langs welke soort natuur je wilt komen ('langs een rivier, en dan wat bossen'), en waarin je kunt aangeven dat je ook nog onderweg even wilt skeeleren. Ongeveer zoals een vriend je zou aanraden de mooie route te nemen. Er is ook een idee uitgewerkt voor een routeplanner 'van A naar A': je bent ergens en wilt even de bossen in. Waar kan dat? Behalve internet kun je ook de bestaande infrastructuur aan lokale radiostations en GSM-masten inzetten om zulke plaatsgebonden informatie te verspreiden. Natuurzoekers kunnen via sms-jes naar het dichtstbijzijnde bos worden geleid. Als je de gebieden op deze manier vindbaarder maakt, moet je ook iets aan de ontsluiting ter plekke doen. Daarbij is het belangrijk dat je handiger en informeler de gebieden moet kunnen binnenkomen, niet via een enkele lastig vindbare poort. Tesolin, Kolks en Dirks stellen voor de weg-

bermen langs de gebieden iets anders vorm te geven en te verbreden, zodat je even kunt uitstappen als je wat moois ziet, en een korte wandeling kunt maken. De gebieden zelf moeten ook opener worden; er moeten meer en betere paden komen en een duidelijker bewegwijzering met zinnige informatie. Er kunnen doorgaande fietspaden komen voor lokaal gebruik. Ze gaan zelfs zo ver dat ook andere soorten gebruik zijn toegestaan in deze gebieden, zoals feesten, bruiloften en buurtpicknics. Als dat niet te groot en te vaak gebeurt, kan dit volgens hen best zonder direct de natuur aan te tasten. En dit waren nog maar enkele van hun ideeën. Met deze stortvloed aan oplossingen en oplossinkjes lukt het de ontwerpers aannemelijk te maken dat het mogelijk is mensen in Nederland meer van de natuur te laten genieten, en daarbij de grote gebieden van Staatsbosbeheer te ontlasten. Het akelige woord 'groentransferia' is in het hele project in ieder geval niet meer voorgekomen.

Jeremiah Tesolin, Laurens Kolks en Martijn-Frank Dirks hebben voor dit project de grote prijs van Young Designers + Industry, de Forbo Linoleum Award gekregen. Uit het juryrapport: 'for the richness of its ideas, its deliberate attempt to widen the horizon of the assignment, its various levels of thinking, its practical usability and the promise that it holds for its clients'.

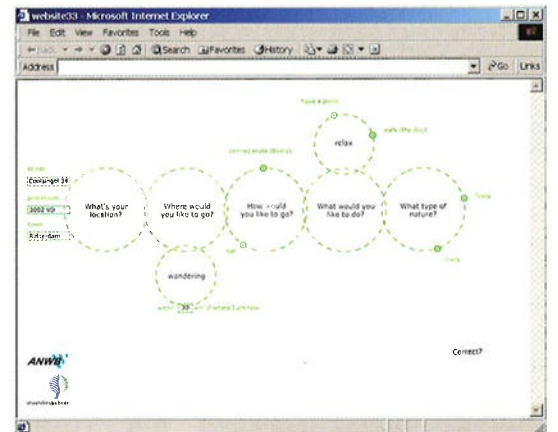
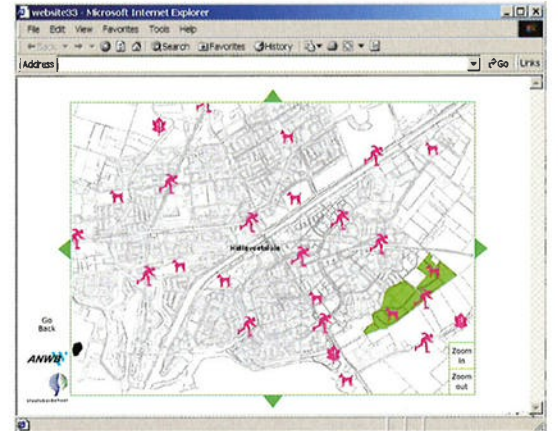
Bermbestrating

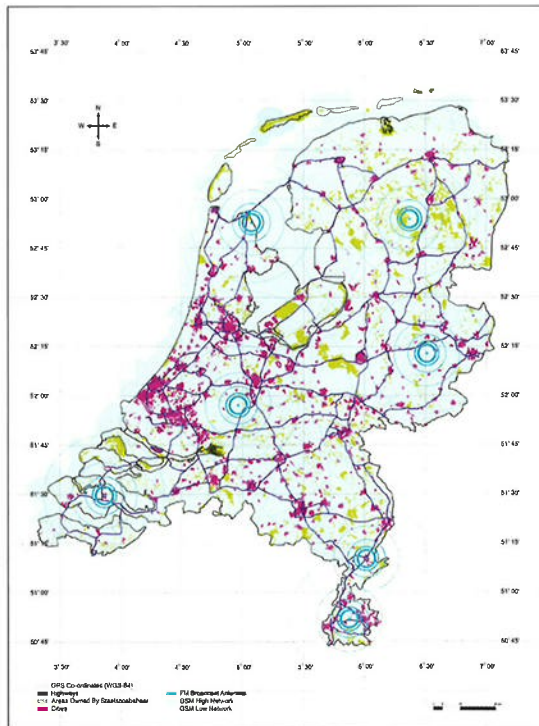
'Area for everyone'

Subtiële Bewegwijzing

Radiosequentie

Infrastructuurlagen
Topografie © Topografische dienst

SMSsequentie